

Bruselj, 21. junij 2022
(OR. en)

10437/22

AG 70
INST 245

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. junij 2022
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 404 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE KONFERENCA O PRIHODNOSTI EVROPE Uresničevanje vizije s konkretnimi ukrepi

---

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 404 final.

Priloga: COM(2022) 404 final

Bruselj, 17.6.2022
COM(2022) 404 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

**KONFERENCA O PRIHODNOSTI EVROPE
Uresničevanje vizije s konkretnimi ukrepi**

„Evropska prihodnost je bila vselej zaznamovana s spominom na preteklost. To je še toliko opazneje zdaj, ko se je na našo celino vrnilo nepredstavljivo. Očitni poskusi Rusije, da bi na novo izrisala zemljevide in na novo zapisala tudi najbolj tragične dele naše zgodovine, so nas opomnili na nevarnosti, ki bi jih prinesli odsotnost razmisleka o preteklosti in prihodnosti. Življenje zgolj in samo v sedanjem trenutku ter prepričanost, da ni mogoče ničesar spremeniti. Da ni mogoče ravnati bolje. In še slabše: da bodo stvari ostale enake, če se le ne bomo spremenili. To je popolnoma zgrešeno! Obstati na mestu pomeni nazadovati.“

*Predsednica von der Leyen,
9. maja 2022, zaključna slovesnost Konference o prihodnosti Evrope*

1. UVOD

Že dolgo je znano, da Evropska unija napreduje hitreje in dlje, kadar je v to primorana. Pogosto citirano stališče Jeana Monneta, da se bo Unija „kalila v krizah in bo delovala kot seštevek rešitev, sprejetih za te krize“, velja za velik del zgodovine EU – tudi v zadnjih dveh letih, ko smo se skupaj soočili s svetovno pandemijo in kruto, agresivno vojno na našem pragu. Hkrati evropski državljani in državljanke vse bolj pozivajo k spremembam in reformam ter k prizadevanjem za izboljšanje Evrope pod njihovimi pogoji. Zato je predsednica Ursula von der Leyen v svojih političnih usmeritvah julija 2019 pozvala k organizaciji Konference o prihodnosti Evrope kot delu vizije za novo spodbudo za evropsko demokracijo in se zavezala, da bo upoštevala njene zaključke.

Konferenca o prihodnosti Evrope, ki se je začela ob dnevu Evrope 2021 in je trajala eno leto, je bila doslej največji in najobsežnejši projekt vseevropske posvetovalne demokracije. Povezala je ljudi vseh starosti, iz vseh držav in okolij, od katerih se številni nikoli niso udeleževali v Evropi ali niso poznali institucionalne strukture Evropske unije. Vsi so predstavili svoje zgodbe in poglede, različne jezike in identitete, da bi izrazili svoja pričakovanja glede Evrope in skupaj ustvarili vizijo njene prihodnosti.

Pri tem so Konferenca in njeni udeleženci pokazali na vrednost in potrebo po boljšem vključevanju državljanov v oblikovanje politik, ki vplivajo na njihovo življenje. Vnovič je navdahnila delovanje večplastne demokracije v Evropi in pokazala potencial resničnega evropskega javnega prostora, ki ljudem po vsej Uniji omogoča, da sodelujejo pri temah, ki so zanje najpomembnejše.

To je bilo ponazorjeno z načinom, kako so državljani in institucije, zakonodajalci in laiki razpravljali o temeljnih vprašanjih našega časa in predlagali številne rešitve na področjih, ki bodo opredelila prihodnost Evrope: od podnebnih sprememb in okolja do digitalizacije in demokracije, zdravja, socialne pravičnosti in enakosti, gospodarstva in varnosti, vrednot in kulture – in še veliko več. Na izid so neizogibno vplivale tudi današnje razmere in zlasti trčenje kriz, s katerima se je morala Evropa soočiti v zadnjih dveh letih. Vpliv pandemije COVID-19 na naše zdravje in gospodarstvo se je odražal v vseh temah, medtem ko je Rusija z neizzvano in neupravičeno vojno proti Ukrajini močno poudarila potrebo po močnejši Evropi v svetu, ki je pripravljena ohranjati mir in vrednote, na katerih temelji že več kot 70 let.

Čeprav je Konferenca zagotovila veliko kakovostnih predlogov, bo njen uspeh na koncu odvisen od sprememb, ki jih lahko prinese. V tem duhu so se Evropska komisija, Evropski parlament in Svet v skupni izjavi iz marca 2021 zavezali, da bodo ukrepali na podlagi predlaganega – vsak v okviru svojih pristojnosti in v skladu s Pogodbama. Predsednica von der Leyen je to zavezo ponovila na zaključni slovesnosti Konference 9. maja 2022.

To sporočilo je prvi korak k izpolnitvi te zaveze ter vključuje oceno tega, kaj je potrebno za ukrepanje na podlagi predlogov Konference. Ponuja pregled nadaljnjih ukrepov in določa, kako najbolje izkoristiti spoznanja Konference, ter vgraditi participativno demokracijo v pripravo politik in zakonodaje EU.

2. NADALJNJE UKREPANJE: OD PREDLOGOV K UKREPOM

Predlogi Konference, predstavljeni v končnem poročilu, predloženem predsednikom Evropskega parlamenta, Sveta in Evropske komisije, so najrazličnejši, ambiciozni in usmerjeni v prihodnost. Razdeljeni so v devet širših tematskih področij, pri čemer se nekateri predlagani ukrepi prekrivajo.

Konferenca: številni predlogi, ena vizija

Razprave v okviru državljskih forumov in ideje, zbrane na spletu, so se skozi leto oblikovale v 49 predlogov in 326 posebnih ukrepov¹, ki so bili razdeljeni v devet tem:

- ▶ podnebne spremembe in okolje,
- ▶ zdravje,
- ▶ močnejše gospodarstvo, socialna pravičnost in delovna mesta,
- ▶ EU v svetu,
- ▶ vrednote in pravice, pravna država, varnost,
- ▶ digitalna preobrazba,
- ▶ evropska demokracija,
- ▶ migracije,
- ▶ izobraževanje, kultura, mladina in šport.

Za številkami in temi konkretnimi predlogi je vizija Evrope, ki bo olajšala vsakdanje življenje ljudi, na podeželju in v mestih, se pogumno spoprijela z generacijskimi izzivi in navsezadnje prispevala k temu, kar je za ljudi najpomembnejše. Od hrane, ki jo zaužijemo, do zraka, ki ga dihamo, in narave, v kateri uživamo. Od dostopa do cenovno dostopnega zdravstvenega varstva, izobraževanja in stanovanj do občutka varnosti v šolah in domovih.

Predlogi na splošno pozivajo Evropo, naj se osredotoči na zagotavljanje socialne zaščite in pravičnosti, pri čemer naj spoštuje svoje vrednote in pravno državo. Poudarjajo, da mora Evropa združiti svojo moč in raznolikost ter se spoprijeti z največjimi izzivi naše generacije – od pandemij in vojne do dvojnega zelenega in digitalnega prehoda ter demografskih sprememb. Pomembna ponavljajoča se tema na različnih področjih je tudi potreba, da postane Evropa bolj neodvisna in se lahko bolje preživlja na ključnih področjih, od energije, trajnostne prehrane, materialov in zdravil do digitalnih čipov in zelenih tehnologij, kibernetike, varnosti in obrambe. Ukrepi, ki jih je predlagala Konferenca, v svoji celoti zahtevajo, da postane Evropa dejavnejša na področjih, ki so za ljudi pomembna skupaj ali posamično.

¹ Preberite končno poročilo na platformi Konference.

Ocena predlogov

Da bi na podlagi predlogov Konference ukrepali čim bolj pregledno in neposredno, je najprej potrebna analiza, da se ugotovi, kaj je potrebno za njihovo izvajanje. **Da bi bila ta ocena verodostojna, se je treba držati duha in črke predlaganega, brez naknadnih razlag ali izbora.** To je navedeno v Prilogi k temu sporočilu. 49 predlogov je razdeljenih v ista tematska področja, ki jih je izbrala Konferenca, Komisija pa za vsako področje pripravi oceno.

V Prilogi so navedene štiri kategorije odgovorov: obstoječe pobude, ki obravnavajo predloge, tiste, ki jih je Komisija že predložila ter v njih pozvala Evropski parlament in Svet, naj jih sprejmeta, načrtovani ukrepi za uresničitev zamisli, ki bodo temeljili na novih razmislekih s Konference, ter nove pobude ali področja dela, ki izhajajo iz predlogov in spadajo v pristojnost Komisije.

V prvi kategoriji Komisija že izvaja pobude, ki so neposreden odziv na predloge. To bi lahko na primer vključevalo evropska podnebna pravila, kjer je zakonodaja za vključitev podnebnih ciljev EU v zakonodajo že začela veljati. Ali uredbo o enotnem trgu digitalnih storitev, ki bo zagotovila, da bo spletno okolje ostalo varno ter bo ohranjalo svobodo izražanja in omogočalo priložnosti za digitalna podjetja. Vključuje tudi ustanovitev organa HERA za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere, ki bo Evropi pomagal pri boljši pripravi in odzivanju na čezmejne nevarnosti za zdravje. Ali zgodovinske sporazume, ki so bili doseženi o minimalnih plačah in ženskah v upravnih odborih. Vključuje tudi konkretne pobude za krepitev mednarodnih partnerstev in vloge Evrope v svetu, na primer s strategijo povezljivosti Global Gateway za naložbe v pametno, čisto in varno infrastrukturo po svetu, v skladu z vrednotami EU.

V drugi kategoriji je Komisija pripravila predloge, sozakonodajalca pa jih trenutno obravnavata. V nekaterih primerih je Konferenca zagotovila dodaten zagon za pospešitev zakonodajnega dela, na primer v zvezi z novim paktom o migracijah in azilu, aktom o umetni inteligenci ali pobudami za krepitev krožnega gospodarstva na področjih, kot so baterije ali trajnostni izdelki. Vključuje tudi predloge v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“, ki so bistveni za doseganje podnebnih ciljev in zmanjšanje energetske odvisnosti Evrope. Ali našo pobudo za krepitev odpornosti in tehnološke suverenosti EU z ukrepi, kot je akt o čipih.

Tretja kategorija vključuje tista področja, za katera Komisija že načrtuje pripravo predlogov in bo upoštevala predloge Konference. Med drugim so to akt o svobodi medijev, katerega cilj bo zaščititi pluralizem in neodvisnost medijev na notranjem trgu EU, ter zakonodajni predlog za okrepitev naše oskrbe s surovinami, ki so ključne za dvojni prehod, ali novi evropski program za inovacije. Ali zakonodajni okvir, katerega cilj bo pospešiti in olajšati prehod na trajnostne prehranske sisteme. V prihodnjih tednih in mesecih bo Komisija pripravila tudi predloge, ki bodo neposreden odgovor na nekatere predloge, naj gre za obnovo narave ali prepoved vstopa izdelkov, proizvedenih s prisilnim delom, na trg EU.

Na četrtem področju so predlogi Konference deloma ali v celoti novi in zahtevajo nove pobude ali predloge Komisije. Področja, na katerih je Konferenca predlagala novo delo, vključujejo večji poudarek izboljšanja razumevanja vprašanj duševnega zdravja in predloge za njihovo boljšo obravnavo po vsej Evropi. Druga priporočila se osredotočajo na prehrano in prehransko varnost ter izboljšanje informacij o ekološkem odtisu in dobrobiti živali v zvezi s proizvodi. Predlagata se tudi usklajen evropski pristop k spremljanju temnega omrežja ter večji poudarek na rudarjenju kriptovalut.

Načela nadaljnjega ukrepanja

Komisija je pri oceni ugotovila jasno skupno usmeritev in opredelila področja, za katera bo morala pripraviti predloge. Komisija bo to storila na **najbolj pragmatičen način**, bodisi z zakonodajo bodisi drugače. V celoti bo izkoristila svojo pravico do pobude v skladu s Pogodbama ter pri tem ustrezno upoštevala načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ter pravila o boljši pripravi zakonodaje. To pomeni, da bo ocenila verjetni učinek zadevnih možnih politik, zagotovila, da ne bi prišlo do negativnih posledic, in proučila, na kateri ravni je odločanje najučinkovitejše.

Opozoriti je treba tudi, da mora Komisija na številnih področjih sprejeti **nezakonodajne ukrepe** zaradi omejene zakonodajne pristojnosti ali ker je to najboljši način za doseg želenega rezultata. Prav tako niso vsi predlogi v pristojnosti Komisije, nekatere pa lahko najbolje sprožijo druge institucije EU, države članice ali lokalne in regionalne oblasti.

Prvi sklop novih predlogov bo predsednica von der Leyen napovedala v **govoru o stanju v Uniji** septembra 2022 in v priloženem pismu o nameri. Ti predlogi bodo med tistimi, ki bodo vključeni v letni delovni program Komisije za leto 2023. Nekateri bi morali biti vključeni tudi v skupne zakonodajne prednostne naloge, dogovorjene med institucijami EU, in prihodnje delovne programe Komisije.

Pogodbi: čim boljše izkoriščanje danega ob morebitnih spremembah

Pri ukrepanju na podlagi predlogov se **novе reforme in politike ne bi smele medsebojno izključevati z razpravami o spremembah Pogodb**. Sprememba Pogodb ne bi smela biti sama sebi namen in za veliko večino ukrepov je mogoče, in bo tudi treba, veliko storiti v skladu z obstoječima pogodbama. Tako kot ustavna besedila držav članic sta tudi pogodbi EU živa instrumenta. Institucije EU in države članice so se v mandatu te Komisije dogovarjale, da bodo pri nabavi milijard cepiv za državljanke in državljane po vsej Evropi ali zagonu gospodarstva prihodnosti prek instrumenta NextGenerationEU v celoti izkoristile potencial pogodb EU. V tem času je EU začrtala tudi ambiciozno in pravno zavezujočo pot do podnebne nevtralnosti, preoblikovala pravila igre v digitalnem svetu in podprla mala podjetja pri ohranjanju zaposlenih med pandemijo prek programa SURE. Vse to delo je bilo mogoče zaradi politične volje institucij, ki delujejo usklajeno, da bi se odzvale na nujnost izzivov.

V obstoječih pogodbah je še neizkoriščen potencial, ki bi lahko pomagal pri odzivanju na predloge Konference, zlasti z uporabo **premostitvenih klavzul za prehod na glasovanje s kvalificirano večino na nekaterih področjih politike**. K temu je izrecno pozvala predsednica Ursula von der Leyen v svojih političnih usmeritvah in govoru o stanju v Uniji na področjih, kot sta energija in obdavčitev, ter za pomembne vidike skupne zunanje in varnostne politike, kot so sankcije in človekove pravice.

Nekatere zamisli, predstavljene na Konferenci, so resnično inovativne in pozivajo EU k uvajanju novih možnosti, ki še niso bile raziskane. Nekateri predlogi na primer izrecno pozivajo k spremembi Pogodb. To vključuje področja, kot sta zdravje ali obramba.

Konferenca je dala nov zagon za osredotočanje na prenovu in izboljšanje evropskega projekta, ki raste na njegovih temeljih in jih posodablja. Kot je predsednica Ursula von der

Leyen poudarila v svojem govoru na Konferenci, **bo Komisija vedno na strani tistih, ki želijo prenoviti Evropsko unijo, da bi izboljšali njeno delovanje, vključno s spremembo Pogodb, kjer bi bilo to potrebno.**

V tem duhu Komisija pozdravlja pripravljenost Evropskega parlamenta, da prvič uporabi pooblastila, ki jih je pridobil z Lizbonsko pogodbo, da predlaga spremembe Pogodb. Parlament je določil več področij, na katerih bi bilo treba po njegovem mnenju o spremembah Pogodb razpravljati v okviru **konvencije**. Komisija je pripravljena v celoti izpolniti svojo institucionalno vlogo v postopku iz člena 48 Pogodbe o Evropski uniji in zlasti podati svoje mnenje v odgovor na posvetovanje Evropskega sveta.

3. PRIHODNOST: DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI V SREDIŠČU EVROPSKE DEMOKRACIJE

Konferenca je poleg številnih kakovostnih političnih predlogov ter zagona za reforme pokazala tudi, **kako lahko evropski javni prostor uspeva in kako je mogoče z vključevanjem državljanov in državljanek obogatiti našo demokracijo na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni.** V najrazličnejših kottičkih Evrope je omogočila na stotine javnih razprav in neformalnih pogovorov. Novi posvetovalni formati, kot so večjezična digitalna platforma in evropski državljanski forumi, so Evropejcem in Evropejkam omogočili izmenjavo zamisli o vprašanih, ki so po njihovem mnenju pomembna za prihodnost naše Unije. Konferenco pa so zanimala tudi mnenja tistih, ki jih je najtežje doseči, tj. tistih, ki se redko ukvarjajo s politiko ali morda niso glasovali na prejšnjih evropskih volitvah.

Številne novosti Konference so smernice za boljše vključevanje državljanov in državljanek v določanje prednostnih nalog in ambicij ter v snovanje in oblikovanje politik na evropski ravni. Na podlagi Konference in svojih obstoječih orodij **bo Komisija predlagala načine, kako državljanom in državljanekam zagotoviti večjo vlogo pri oblikovanju politik EU.**

Osrednja in še posebej inovativna značilnost Konference so bili **evropski državljanski forumi**. Skupno se je približno 800 naključno izbranih državljanek in državljanov, od katerih je bila tretjina mladih, sestalo na treh posvetovalnih srečanjih in podalo svoja priporočila. Več držav članic je organiziralo nacionalne državljanske forume na podlagi istih načel.

Glede na njihovo uspešnost **bo Komisija tem državljanskim forumom** v duhu širšega oblikovanja politik in v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja **omogočila, da pred pripravo nekaterih ključnih predlogov o njih razpravljajo in izdajo priporočila.** Glede na različna vprašanja gre lahko za vseevropske ali manjše ciljne forume za obravnavo določenih vprašanj politike. Tako kot na Konferenci bi bilo treba udeležence izbrati naključno. Vendar bi moral izbor odražati tudi raznolikost in demografijo Evrope. Mladi bi morali sestavljati tretjino udeleženk in udeležencev. Po potrebi bo v oceno učinka vključeno „poročilo državljanov“, v katerem bodo povzeti rezultati teh participativnih in posvetovalnih postopkov. Če so vsi udeleženci mladi, bi to pomenilo „oceno učinka z vidika mladih“. **Prva od te nove generacije državljanskih forumov se bo začela v okviru govora o stanju v Uniji leta 2022.**

Večjezična digitalna platforma je udeležencem omogočila, da so svoje zamisli delili in razpravljali o njih z le nekaj kliki, hkrati pa je gostila številne dogodke, ki so po vsej Evropi potekali pod okriljem Konference. Do maja 2022 je večjezično digitalno platformo obiskalo skoraj 5 milijonov posameznikov, na njej je sodelovalo več kot 750 000 udeležencev in udeleženk, ki so razpravljali o 18 000 zamislih, in potekalo več kot 6 500 dogodkov.

V odziv na pozive udeležencev Konference k vzpostavitvi spletnih posvetovalnih platform bo **portal Komisije Povejte svoje mnenje** postal enotna kontaktna točka za spletno državljansko udejstvovanje, ki bo združevala vse informacije o mehanizmi udejstvovanja državljanek in državljanov, ki delujejo v Komisiji. To novo spletno vozlišče bo vključevalo ključne značilnosti večjezične digitalne platforme Konference: neposredne izmenjave med državljani, komentiranje (zahvaljujoč storitvi eTranslation v vseh uradnih jezikih EU), pa tudi spletne ankete in gostovanje spletnih participativnih dogodkov. To bo podlaga za nov ekosistem demokratičnega udejstvovanja in inovacij.

To je del širših prizadevanj Komisije za krepitev demokracije in javnega prostora v Evropi. V času vse večjih konfliktov in avtoritarizma po svetu **je treba bolj kot kdaj koli prej nameniti pozornost demokraciji in demokratični odpornosti ter njenemu kultiviranju**. Komisija je v okviru akcijskega načrta za evropsko demokracijo nedavno predlagala ukrepe za krepitev evropskih političnih strank in omogočitev njihovih čezmejnih kampanj. Ti so del ukrepov za zaščito integritete volitev in odprte demokratične razprave. Pripravila je tudi predloge za ohranjanje in krepitev pravic mobilnih državljanov in državljanek EU, zlasti v zvezi z evropskimi volitvami. Podobno je Evropski parlament pred kratkim predlagal reformo **volilne zakonodaje EU** in predlagal vključitev nadsacionalnih list v naslednje evropske volitve. Komisija bo podprla Evropski parlament pri doseganju dogovora o volilni zakonodaji v Svetu.

To je tudi priložnost za razmislek o tem, kako bi lahko izkušnje, pridobljene na Konferenci, pretvorili v spodbujanje evropske državljanske identitete. To bi vključevalo zlasti oceno, kako lahko izobraževanje in komunikacija zagotovita prostor za razvoj tovrstnega udejstvovanja.

4. ZAKLJUČEK

Kot je navedeno v tem sporočilu in njegovi prilogi, je Konferenca ustvarila veliko materiala za nadaljnje delo, marsičesa pa nas je tudi naučila in prinesla veliko dobrega – ne nazadnje energijo in zagon za izboljšanje Evrope in njen napredek. Čeprav se je Konferenca zaključila, se je delo šele začelo, in sicer na podlagi jasnih predlogov za izboljšanje Evrope in zagotovitev, da bodo lahko vsi državljani in državljanke še naprej prispevali svoja mnenja o politikah, ki jih zadevajo.

Konferenca je pokazala, da so Evropejke in Evropejci odločeni zgraditi boljšo prihodnost. Evropsko unijo vidijo kot način za doseg tega in jo želijo graditi skupaj z izvoljenimi predstavniki in predstavnicami. Evropa miru in blaginje, pravičnosti in napredka, socialna in trajnostna Evropa, ki je skrbna in se obenem ne boji izvajati drznih politik, ki bodo koristile vsem generacijam. Njihova vizija je jasna in številne pobude iz tega sporočila bodo Komisiji omogočile, da začne to vizijo uresničevati s konkretnimi ukrepi.

Ukrepanje na podlagi izida Konference je skupna odgovornost sodelujočih institucij v skladu z njihovimi institucionalnimi pristojnostmi ter ob upoštevanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Jasno in učinkovito komuniciranje bo bistvenega pomena pri tem, zlasti za zagotovitev podpore državljanek in državljanov ter krepitev zaupanja v proces in njegove rezultate. Jeseni 2022 bo organiziran **dogodek, namenjen povratnim informacijam v zvezi s Konferenco**, da bi državljanke in državljani ostali obveščeni in da se ohrani zagon. Dogodek bo priložnost za obveščanje, kako vse tri institucije EU ukrepajo, ter za oceno napredka v dani fazi procesa. Za številkami in zamislimi za te konkretne predloge stoji vizija.